СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 25. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, субота, 31-го січня 1948. No. 25. JERSEY CITY and NEW YORK, Saturday, January 31, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ЦІЛУ ПРОГРАМУ ВИДУЖАННЯ ЕВРОПИ, АБО НЕ ХОЧЕ НІЧОГО

Вашингтон, 29 січня. — Президент Труман заговорив в справі Пляну Маршала з більшим завзяттям ніж колинебудь в іншій справі під час пресової конференції. Він заявив, що в інтересі світового миру конгрес повинен ухвалити повну програму видужання Европи, що її називаютьПляном Маршала, або не ухвалювати нічого. Коли кореспонденти почули таку заяву, вони засипали його питаннями за близке виснення його становища. Тоді президент згагодив тон своєї розмови і зясував становище в такий спосіб: Конгрес має ухвалити на перших 15 місяців вимагану ним суму 6.8 більйонів, не зважаючи на те, чи ця сума буде видана в цілості на допомогу; ціла 4-літня програма має обняти суму 17 більйонів, хоч би прийшлося її в дечому обтяти; він не грозить ветом проти жадного законопроєкту, в якому загальна сума була б зменшена.

Дискусія в сенаті почнеться з початком березня.

Саме тоді, коли президент так завзято домагався одобрення Пляну Маршала в цілості, сенатська комісія републиканської політики встановила день 1 березня для початку дисусії над ним в повнім сенаті. Комісія станула на становищі, що наперед треба вирішити Плян Маршала, а щойно опісля перейти до дискусії над знижкою податків. Це становище йде всупереч становищу палати репрезентантів, де вже дискутують над знижкою податків, хоч ще не вирішили допомоги Европі.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ФРОНТОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІСТАЮТЬ ЗНИЖКУ ПОДАТКІВ.

Вашингтон. — Сен. Джозеф Бол вийшов з закидом проти департаменту скарбу, що він дає знижку податків для різнородних большевицьких фронтових організацій та установ, які подають себе за релігійні, добродійні, виховні, літаратурні та наукові, а на ділі ведуть большевицьку пропаганду. Він навів 81 таких організацій, які департамент справедливости скваліфікував як „тоталітарні, фашистівські, комуністичні та підривні". На підставі закону 8 з них мають знижку податків, або цілком від них звільнені.

Незалежно від того деякі часописи оприлюднили листу большевицьких фронтових організацій та публікацій, між якими находиться теж щоденник Українські Щоденні Вісті з Ню Йорку. Багато фронтів має в заголовку слово „Американський", очевидно придумане для відвернення уваги від своєї большевицької діяльности.

ПРИЇХАЛИ 50 УКРАЇНСЬКИХ ІМІГРАНТІВ З ЕВРОПИ.

Ню Йорк, 29 січня. — Сьогодні приїхало кораблем Марін Флешер нових 50 українських імігрантів зо скитальщини в Европі. Між ними є кілька молодих людей, а решта приїхала родинами. Більшість розїхалася по різних стейтах до своїх родин, які вислали були давніше афидевіти. Теперішнім транспортом прибуло теж розмірно багато осіб на корпоративні афидевіти добродійних організацій і ними нема кому заопікуватися після висадки на сушу. Добродійні організації примістили таких людей у своїх приютах, одначе побут у приютах є короткотривалий, бо наступного тижня прибуде новий транспорт з імігрантами, для котрих треба зробити місце в приютах. Українські громади мусять підготовити свою акцію для негайного розселення ново прибуваючих імігрантів, щоб помогти дальшим транспортам.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕДУМУЄ ПАЙКУВАННЯ МЯСА.

Вашингтон. — Під час пресової конференції президент виявив, що недостача мяса в краю дається дошкульно відчувати і що зближається можливість його пайкування, хоч може не швидко. Справу пайкування передумує департамент рільництва, а коли будуть знані всі факти, тоді уряд мусить прийти до якогось рішення.

ЗА ПРОДОВЖЕННЯ КОНТРОЛІ НАД ЗБІЖЖЯМ.

Вашингтон. — З огляду, що дотеперішня добровільна система обмеження консумції збіжжа для виробу алькогольних напитків показується непрактичною, президент Труман переслав до конгресу домагання, щоб він обмежив вживання збіжжя до 31 жовтня. Водночас зажадав президент для себе повновластей для переведення інвентаря й контролі над продукцією етильного алькоголю, що недопустити до можливого потайного виробу алькоголю, що його звичайно називають „бутлегерством".

У столиці дозріває плян співпраці з обєднаною Европою для оборонних цілей

Вашингтон, 29. січня .— Серед дискусій над переведенням повного Пляну Маршала для видужання Европи ведуться теж переговори з поодинокими европейськими державами за допомогу з їхнього боку в його здійсненні, як про це довідується Ржеймс Рестон, дипломатичний кореспондент щоденника Ню Йорк Таймс. Вказівки департаменту стейту, вислані европейським державам, зводяться до таких засад: Кожна держава хай принаровить свої змагання до Пляну Маршала; хай кожна з них прослідить думку Бевина про створення союзу західних держав не на те, щоб поставити визов Советам, але на те, щоб в такий спосіб зробити один крок вперед в напрямі складення одноцільної оборонної системи для цілої Европи; хай держави зясують якийсь европейський плян для майбутньої Німеччини.

Оця проблема, як її оцінюють у Вашингтоні, є психологічна, економічна й політична. Конгресові комісії вже рішилися на засаду: Америка буде кооперувати з Европою в справі складення одноцільної континентальної економії — не більше, ані не менше.

АРАБСЬКА НАФТА ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПЛЯНУ МАРШАЛА.

Вашингтон. — Уряд Злучених Держав провірює тепер можливість найти підставу для складення з Середне-Східними державами контракту за доставу нафти для здійснення Пляну Маршала. Крім цього високі військові урядовці є того переконання, що треба буде основнішого діяння в цій закутині земного глобу для забезпеки життевих інтересів Західного Світу. Одним із засобів до цього може послужити закупно федеральним урядом відповідної кількости уділів в нафтових підприємствах в околиці Перського заливу, які тепер находяться в приватних руках. Згадані пляни виявив секретар оборони Джеймс Форестал у своїм зізнанні перед сенатською комісією для прослідження воєнних діянь.

ВЖЕ Й АНШТАЙН ДОБАЧУЄ ВІЙНУ В СОВЄТСЬКИХ ЗАТІЯХ.

Ню Йорк. — Проф. Алберт Айнштайн, у своїй статті в „Бюлетин оф ди Атом Сайентистс" твердить, що Советська Росія перекручує ідею соціялізму у свого роду мітологію, яка веде світові держави до війни.

Советським рабам забороняється говорити з чужинцями

Москва, 29. січня. (ЮП). — В советській пресі проголошено виданий ще 16-го грудня новий „указ" большевицького уряду, на підставі якого всі звязки советських громадян зі закордоном і з чужинцями можуть вдержуватися ще тільки за посередництвом міністерства закордонних справ, з деякими виїмками щодо міністерства закордонної торгівлі. Всім советським громадянам, включно з робітниками на пошті і в телефонних та телеграфічних урядах, залізнодорожникам, митникам, поліції, робітникам в банках, ресторанах, театрах, госпиталях і т. д. забороняється входити в будьякі розмови з чужинцями. На запити вони мають обмежити свої відповіді тільки до вияснення, що цей запит належить звернути до міністерства закордонних справ. Всі ухили від цего закону будеться карати на підставі кримінального права. Теж всі листи від чужинців і зза кордону мається скеровувати до міністерства закордонних справ, що даватиме безпосередні відповіді. Головно строгі заборони входити в будькі розмови з чужинцями видано робітникам воєнних фабрик.

БОЛЬШЕВИК НАЗИВАЄ ШПИГУНАМИ АМЕРИКАНСЬКИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ.

Москва, 29. січня. (ЮП). — Відомий советський пашквіліст Давид Заславський надрукував сьогодні в журналі „Октябр" статтю, в якій називає „імперіялістичними шпигунами" американських закордонних кореспондентів. Заславський твердить, що Америка домагається необмеженого права свободи слова в світі, щоб в той спосіб полекшити роботу своїм кореспондентам, які виконують завдання шпигунів американського капіталу. На свої твердження Заславський не може навести жодного доказу, бо такі судові та урядові докази є тільки проти советських закордонних кореспондентів як теж советських дипломатів.

ГРЯЗЬ МОСКВИ...

Комуністичні „Українські Щоденні Вісті" в Ню Йорку з дня 27. січня подають: „...генеральний консуль СРСР Яків Миронович Ломакін, як повноправний представник Радянського Союзу, отже і усіх радянських республик, які входять в склад СРСР, зарядив офіціяльне відзначення 30-ої річниці Радянської України (читай: окупації України большевицькою Москвою — прим. наша) в той же день, 25. січня 1948 року, спеціяльним прийняттям. „Між радянськими представниками, які вітали і вгощали учасників цього урочистого святкування, були відомі вже американсько-українській громадськості представники українського радянського народу Андрій І. Галаган, В. Порожняков, І. Чепурний, Д. Феотов і другі. Був також присутній боєвий представник Радянського Союзу Андрій А. Громико... Серед гостей, які були на святі, треба згадати таких, як... український громадський діяч і редактор газети „Громадський Голос" д-р В. Левицький..."

НОВА ХВИЛЯ ТЕРОРУ В УКРАЇНІ.

Прага, Чехословаччина, 23. січня. — Останні повідомлення з підсоветської України, що їх передають втікачі, стверджують однозгідно новий масовий терор большевицької окупаційної влади, скерований проти цілости населення. В большевицькому розумінні в Україні немає „невинних" і тих, що самі не провинилися проти окупаційної влади і режіму, карається за те, що провинився хтонебдуь з їх рідних навіть в давнині, або прямо за те, що вони самі могли б провинитися в майбутності. Крім масового терору у звязку з діями проти УПА, ведеться поголовну чистку в шкільництві та взагалі в культурному житті народу. Після останнього виступу ЦК большевицької партії проти Спілки письменників взагалі а проти Рильського та інших відомих письменників зокрема, по Україні розпущено нову хмару большевицьких агітаторів для боротьби проти „залишків націоналізму". Большевицький терор гамується діями УПА, що відстрашує від цеї терористичної акції головно місцевих запроданців, ліквідуючи насланих Кремлем.

ВАНСІТАРТ ПІДДЕРЖУЄ ЗАХІДНО-ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ ДЛЯ ОБОРОНИ ЦИВІЛІЗАЦІЇ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИЗМОМ.

Лондон, 29 січня.. — Бувший постійний британський підсекретар міністерства закордонних справ, лорд Вансітарт, виголосив сьогодні промову, в якій домагався рішучої британської політики для рятування людської культури і цивілізації від большевицької загрози. Вансітарт піддержував проект Бевина щодо створення західно-европейського союзу держав, бо хоча це могло б потривати навіть довший час, проте воно буде найуспішнішою обороною не тільки перед большевизмом, але й перед будькою іншою російською імперіялістичною загрозою.

ПОЛЬСЬКИЙ ЧУРЕК І САКЛЯ.

Варшава, 29. січня. — Сьогодні тут вернувся з Москви премієр Циранкевіч, заявляючи, що Кремль погоджується дати Польщі всю потрібну „допомогу", не жадаючи за це нічого „ані з польської суверенности, ані бдуької іншої рекомпензати". В Польщі тепер цілком повторюється большевицька історія в Україні під кінець першої світової війни, коли то Ленін писав Сталіну, щоб той „обіцяв українцям все, чого вони собі бажають" і дав все, чого вони не хочуть.

УБИЛИ МОГАНДАСА ҐАНДІ

БЕЗПОСЕРЕДНЯ ЗАГРОЗА ВІЙНИ МІЖ ГІНДУСАМИ І МУЗУЛМАНАМИ.

Ню Дельгі, Індія, 30 січня (ЮП).—Сьогодні двома пострілами з револьвера був вбитий відомий гіндуський провідник, якого ще за життя називали „святим", Могандас К. Ґанді. Його вбито під час того, як він ішов з дому на вечірню молитву. Вбивця, що має гіндуське імя Рам Натурам, намагався поповнити самогубство, але тільки зранив себе в голову. Вважають, що він належав до гіндуських ексремістів. Ґанді, що мав уже 78 років вмер від віднесених ран. При його смерті вже був приявний премієр Пандіт Негру та інші гіндуські провідники. Вбивство Ґанді загрожує серіозними політичними комплікаціями в країні аж до безпосередньої війни між гіндусами і музулманами включно.

ПЕРЕМОГА ФРАНЦУЗЬКОГО УРЯДУ В ПАРЛЯМЕНТІ.

Париж, 30 січня. — Французька Національна Асамблея прийняла сьогодні більшістю 307 проти 286 голосів урядовий законопроект про виключення з обігу більше ніж одну третю всіх пять-тисячних банкнотів. Ухвалення законопроєкту, що наступило після гострих дебат і непорозумінь між самою парляментарною більшістю, врятувало уряд від неминучої в противному випадку кризи та відкрило дорогу дебатам в справі привернення вільного ринку на золото. Для виключення спекуляції знятими з обігу банкнотами французькі банки будуть закриті протягом двох днів. Апробований тепер парляментом законопроєкт був виданий вже раніше урядовим декретом.

О.Д. ТВОРИТЬ ЖИДІВСЬКУ МІЛІЦІЮ В ПАЛЕСТИНІ

Лейк Соксес, Н. Й., 29 січня. — Палестинська Комісія О.Д. рішила сьогодні одноголосно допомогти в організації та озброєнні жидівської міліції в Палестині, призначаючи одного зі своїх членів уповноваженим переговорити цю справу з Британією, як мандатною державою. Це було перше важливе рішення Комісії від часу її створення. Рівночасно розглядається справу висилки міжнародної військової сили для переведення поділу країни та забезпечення ладу й порядку. Британський уряд остеріг всіх пятьох членів Комісії, що їхнє життя буде загрожене терористами, як тільки вони вступлять на територію Палестини.

ГЕН. КЛЕЙ ВЧИТЬ НІМЦІВ ДЕМОКРАТІЇ.

Франкфурт над Майном, Німеччина, 20 січня. — Американський військовий ґубернатор Німеччини, ген. Л. Д. Клей, вияснив сьогодні великому гуртові німецьких редакторів як легко і з успіхом можна застосувати ідеали клясичної демократії в усіх політичних і господарських кризах. В коментарах завважується, що вияснення ген. Клея для американських кореспондентів звучали як читання старої і усім відомої книги, тоді як для німецьких редакторів вони були справжньою сензаційною революцією.

ГРЕЦЬКА АРМІЯ ВЖЕ ЗАБЕЗПЕЧЕНА ПОТРІБНОЮ ЗБРОЄЮ.

Атени, Греція, 30 січня. — У звязку з цілим рядом повідомлень в грецькій щоденній пресі про недостачний виряд грецької армії для боротьби з партизанами, шеф американської військової місії ген. Ливісей сьогодні заявив, що грецька армія одержала вже всю необхідну зброю, що під цим оглядом вона краще забезпечена ніж партизани та що американське постачання її зброї й амуніції буде продовжуватися.

ШВЕЦІЯ ДОПОМОГАЄ ЖЕРТВАМ ТОТАЛІТАРИЗМІВ.

Женева, 30 січня. — Вчора тут повідомлено, що шведський уря рішив висигнувати Підготовчій Комісії Міжнародної Організації для Збігців (ІРО) суму понад 6,000,000 долярів на допомогу в переселенні на постійне жертв нацистівсько-большевицького тоталітаризму. Америка противиться, щоби фонди цеї організації були вжиті теж на допомогу т. зв. „фолькдойчам", скитальникам німецького походження.

НОВИЙ УРЯД ІРАКУ.

Багдад, Ірак, 30 січня. — Вчора тут проголошено склад нового уряду, створеного премієром Ель Садром, після повалення попереднього уряду та втечі бувшого премієра до Трансйорданії. До урядової кризи прийшло внаслідок виступу арабських націоналістів проти іракско-британського військового договору.

БРИТАНІЯ ВІДКИНЕ СОВЄТСЬКИЙ ПРОТЕСТ.

Лондон, 30 січня. — В британських урядових колах сьогодні натякнули, що советський протест проти відкриття американської повітряної бази в бувшій італійській колонії Тріполі в Північній Африці, буде відкинений. Подібну протестаційну ноту Советі вислали теж Злученим Державам.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.00	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

Classified Advertising Department. 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРО ТИХ, ЩО ВЕРНУЛИ „НА РОДІНУ"

Д. Дж. Даллин, один з найкращих знавців Росії та автор знаменитих книжок про совєтську владу, пише в „Ню Лідер" з 24 січня б. р. про судьбу тих, що повірили большевицькій пропаганді про зміну відносин в Совєтах і рішились вертати „на родіну" Він сам мало пише, а тільки передає, як то поворотці зрозуміли свою фатальну помилку вже в дорозі, чи вступаючи на рідну землю.

Згадуємо за це ще тому, що ці письма походять від тих росіян, які жили як старі еміґранти в Франції. Як знаємо, то про — вертати, чи не вертати — писалося свого часу дуже багато в російській пресі, теж і в Америці. Большевицькі нюйорські У. Щ. Вісті теж розписувались про це дуже широко. Навіть недавно писали, як то „масово" вертають „патріоти" з Франції до Совєтського Союзу, зокрема, як вертають українці в „рідну Україну". Совєтофільський „Громадський Голос", який теж за такий поворот, вважає навіть найбільшим гріхом української скитальщини, що вона „аґітує" проти повороту „на Батьківщину".

Про те, що розповідають „поворотці", знаємо з українських джерел. Між українськими скитальцями в Европі є теж такі, які вернули, а потім знов втекли і щасливо добились назад до скитальчих таборів. Та це, що вони розповідають, не має стільки розголосу, як речі, передавані такими людьми як Даллин. Писання Далина широко відомі в Америці з глибокої аналізи большевизму та совєтського режіму, яка виявила себе цілком правдивою.

Отже в одному листі пишеться, що в Совєтах чудове життя та взивається тих, до кого пишеться, вертати негайно до Росії. Одначе є малий додаток: Очевидно вертати аж по весіллі Анни! Та ця Анна, як виявляється, має щойно вісім рочків!

Письмо це нагадує нам деякі письма наших селян до рідні в Америці, в яких описується свобідне та багате життя під большевицькою владою та додається, що пишучий тепер має всього подостатком як бувало Антін чи Охрим Побережний, чи який там, що, як виявляється, був відомим у селі жебраком.

В інших листах, перепачкованих на різні лади, розповідають поворотці про різні трагедії, як нагло одного дня слід пропав по батькові родини і т. п. Один, якому вдалось втекти, розповідає, що як тільки висіли з корабля загнали їх енкаведисти до стодоли, обдерли буквально з усього, що мали на собі та приказали натягати на себе вонючі лахи та повісивши кожному табличку з написю, що так виглядають еміґранти, вернувши „на родіну", водили їх по Одесі кілька годин і показували людям. Як ці поворотці вернули назад до стодоли, то вже не застали нічогісенько з цього, що привезли з собою, ні з одежі. „Тут згину і тут хай мене поховають", казав поворотець, що чудом дістався назад до Франції.

Його оповідання, пише Даллин, виглядало б неймовірним, як би не те, що про подібні випадки доносила нюйорська газета Ворлд Телеґрем у своїй кореспонденції з Шангаю. Це відносилось до поворотців, яких висадили на беріг у Владивостоці. З ними зробили енкаведисти те саме, що зі згаданими поворотцями в Одесі.

Поспіх Волеса в передвиборчій кампанії

У середу, 28. січня Генрі Волес оприлюднив складення пятичленного комітету, який займеться переведенням кампанії в користь його кандидатури. До комітету ввійшли доволі знані одиниці, а це: Ріксфорд Ґай Тоґвел, член колишнього тресту мозків, який помагав Рузвелтові в його першій кандидатурі в 1932 р.; Джов Дейвидсон, почесний предсідник організації „Проґресив Ситизенс оф Амеріка"; Пол Робсон, співак; Анґус Камерон, редактор видавництва накладні Литл Бравн і Ко. Предсідником виборчого комітету є бувший губернатор Минесоти, Елмер А. Бенсон. Комітет прибрав назву: „Краєвий Комітет Волеса на президента". Управителем кампанії назначений С. Б. Болдвин, містопредсідник „Поступових Громадян Америки".

Найзамітнішим членом Комітету є Тоґвел, професор політичного знання в університеті Шікаґо. Він був довголітнім дорадником президента Рузвелта в добі „Нового Розподілу" і займав становище підсекретаря рільництва в тих часах, доки не дістав назначення на губернатора Порто Ріко в 1941 р. Болдвин був особистим помічником Волеса за часів його становища як секретаря рільництва. Кампанія почнеться негайно, бо вже на 15. лютого заповіджене перше пердвиборче віче в Ню Йорку.

Поспіх, з яким переводиться наладжування передвиборчого апарату третьої партії, яка, як судити з назви Комітету є особистою партією Волеса, дає притоку до всіляких міркувнь. Коли слідити за відзивом, з яким віднеслися до його кандидатури робітничі організації, що то їх інтерес він взявся боронити підчас кандидатури, треба ствердити, що вони почали відпекуватися від підтримки для нього негайно після проголошення його кандидатури. З цього можна заключати, що Волес своїм поспіхом хоче перешкодити дальшим подібним заявам. Можливе, що він рахує на враження своїх кандидатських промов, як помічного засобу в аґітації серед робітничих кол.

Одначе без огляду на різні здогади, одно є певне, а це, що Волес хоче стати історичною особою. Тому, що творення третіх політичних партій, це історична рідкість в Америці, він справді перейде до історії партійних відносин в цій країні. Коли б Волес використав свою кандидатуру на критику недомагань обох великих американських партій, тобто Републиканської й Демократичної, він міг би причинитися до прочищення суспільних відносин. З цього боку його кандидатура була б корисною, хоч би навіть особисто він не мав виглядів на перемогу при теперішніх виборах.

Та, як загально говорять, Волесові не йде про реформу громадянських відносин, а про що іншого. Як головну ціль своєї кандидатури Волес розголошує, що він хоче миру з Росією. Оце саме вказує, що змагання до миру під час „холодної війни" не дасть спроможности перевести чистку громадянства, бо серед военних настроїв на це часу нема. Він радше стягне на себе підозріння, що його кандидатура поможе силам, які хочуть ослаблення Злучених Держав саме в пору, коли вони стали на чолі руху за визволення світу зпід світової тиранії комунізму, большевизму й совєтів. Саме тому й його поспіх стає ще більше загадочним.

Микола Чубатий.

Чи не крайня пора на ревізію нашої календарної справи?

Багато людей на американськім континенті є цеї думки, що в нас не можна розумно розвязати календарної справи в площині національного інтересу українського народу. Причиною цього є з упередження старших одиниць, а з другого невідповідальна демаґоґія мнимих оборонців старої української установи.

Видвиґнути ще раз справу календаря приневолили автора тих стрічок події останніх літ на рідних землях. Поперше, рідні землі нині відтяті від нас заліаною куртиною. Подруге на тих землях Західної та Карпатської України, звідки походить біля 90% всіх заокеанських українців, перестали існувати ці причини, що досі склонювали західних українців зберігати свій старий календар.

На Західній Україні зберігали українці свій старий календар тільки з огляду на польську небезпеку. Українці, автохтони рідної землі, зберігаючи старий календар в краю, немов зазначували, що це українська земля і нам немає чого стосуватися до поляків та розбирати той мур, що нас відгороджував від неприязного польського сусіда. „Це були наші українські свята, а тамто були польські свята". Так було до останної світової війни і тоді всі ми були за зберігання старого календаря як потужного муру, який культурно відсепаровував нас від поляків.

Та від часу окупації Західної України червоними росіянами багато змінилося. Поперше не стало поляків як загрозливої сили на наших західних землях. Отже навіть на рідних землях немає вже тепер тих потужних поляків, проти котрих нам треба було зберігати духовий мур. На рідних землях є тепер грізними для самого існування українського народу москалі.

Не пропаганда латинства при помочі нового календаря стала тепер справою грізною для існування українського народу як окремої нації, але навпаки, пропаганда російського православія з його старим календарем стали нині грізними для західних українців. Тому навіть на рідних землях, коли б наші брати та сестри мали змогу, то напевне покинули б старий календар та перейшли на нове числення церковного часу, щоби духово відсепаруватися від москалів.

Та як не поступили б наші брати на рідних землях, ми нині не маємо змоги зноситися безпосередно зі старим краєм і **нам треба думати про уложення нашого життя поза Україною, на еміґрації, так, щоб якнайдальше та найбільше успішно зберігся національний та релігійний характер нас самих та наших дітей.** Під тим кутом треба нам дивитися на старий та на новий календар.

Календарну справу розглядаємо нині тільки зі становиська національних інтересів, полишаючи на боці все інше як неістотне та неважне. Фактом є, що зберігання старого календаря на еміґрації шкодить українцям та не помагає зберігати свої національні прикмети. Українці розкинені тепер по всему світі в подавляючій частині не є в силі святкувати свят. згідно зі старим календарем. Вони мусять йти до праці і не святкують свого Різдва, Нового року, ні інших головних свят по старому стилю, не святкують теж по новому; вони взагалі їх не святкують. Молоде покоління, що ходить до школи не має змоги бути учасником прекрасних наших традиційних звичаїв в дома, воно не в силі піти до церкви та брати участь в наших богослуженнях та зживатися з культурою своїх родичів.

І навпаки, коли б українці на еміґрації нині святкували свої свята тоді, коли їх святкує ціле оточення, себто по новому стилю, то не тільки молоде покоління тай старші мали б змогу культивувати свої національні звичаї та традиції, але також до них втягати і молодь. Передумаймо тільки, яку величанську кривду ми робимо своїм дітям, що вони не мають тих радощів Різдва, що їх мають їх товариші. Подумаймо, що ми фізично не маємо змоги зберігати традицію нашого народу в інший день, який є для нашого окружения — будним днем.

Кожен з нас з досвіду знає, що багато американців чи канадійців знає та чуло про Різдво 14 днів пізніше. Одначе мабуть білими круками є такі американці чи канадійці, щоб називали б це Різдво, яке є 14 днів пізніше, інакше як тільки „Рошен Крісмес". Святкуючи наше Різдво по старому стилю ми тільки поглиблюємо переконання серед наших співгромадян, що ми українці таки культурно з москалями одно, коли святкуємо „Рошен Крісмес".

Наведу тільки приклад з власного життя. Живучи поза Ню Йорком, в громаді переважно англосаській та консервативній, мені вдалося кількох інтелігентів при допомозі Українського Квартальника згрубша зорієнтувати, що Україна то не Росія. Таку науку засвоїла собі теж вчителька мого сина, що Росія, то не Україна. Прийшов наш празник Різдва. Хочу на Різдво та на другий день свят звільнити дитину зі школи. Вчителька робить це з упереджуючою чемністю та з пошаною до моїх окремих свят, але звільняючи дитину зі школи мимоходом додала, що вона знає, що завтра є „Рошен Крісмес". Ціла моя праця доказати, що українці не „Рошіенс" а щось друге, захитана одним переконанням, що українці таки росіянам близькі, бо обходять „Рошен Крісмес".

В той спосіб в нинішній ситуації, де український нарід бореться в краю та на еміґрації за свою національне „Я" проти московського культурного наступу, стає ясним, що зберігання старого календаря є нам шкідливе. Тому крайня пора відсепаруватися нам на цім полі від москалів приймаючи календар церковний цілого західного цивілізованого світа. Ми так часто любимо говорити, що основною національною прикметою українців і їх лучністх зі світом західної цивілізації, а ми ще так основно сидимо в культурній неволі того напів азійського сходу. Нам крайня пора хоч би новим

(Докінчення на стор. 3-тій).

Фотознімки з совєтського життя

I.

Робітнича аритметика.

Київ, 1947 рік. В одній совєтській установі відбувається нарада відповідальних працівників. Голова каже, що треба ще зійтися ввечері. — Я не можу прийти, — каже один інеженр-комуніст.

— Чому?

— Бо правду кажучи, я виконую тепер службу „сексота" (шпіона).

Присутні здивовано переглянулись.

— А так, — каже інженер, — я призначений в моїм районі провадити виборчу кампанію. Мушу вияснити робітникам Сталінську конституцію. Все це — дуже добре. Але ось на одним мітинґу до мене звертається робітник із таким запитом:

„Я, — каже, — працював за царського режиму на капіталіста в фабриці шкла. Він платив мені за видуту карафку 1 копійку, а продавав за 11 копійок. Я видував карафок за день 100 штук, і за місяць заробляв 35 рублів. Тепер мені платить держава 450 рублів. Одну карафку продає влада за 25 рублів. Чому так?

— Я, — каже інженер, — відповідаю цьому робітникові, що тепер йому не треба платити за науку своїх дітей у школі, тепер його безплатно держава лікує, посилає на відпочинок у санаторії. На це робітник:

— Не хочу я безплатної школи і санаторії, як було перед революцією, то я буду сам за себе платити.

— Що з такими людьми робити? Бачу, що я мушу виловлювати людей із самостійною думкою і віддавати їх у руки влади...

Само собою, незабаром, зник цей інженер у нетрях НКВД. Хтось доніс на нього.

II.

Добровільна вязниця.

1929 рік, діється в м. Кременчуці над Дніпром. По селах у той час ішла підготовка до „добровільної колективізації". Селян, особливо заможніших, обкладали надмірними податками. Бідні селяни не знали вже що й робити.

Раз до кременчуцької тюрми приходить юрба селян, душ із 60. Викликають начальника вязниці: — Чого вам, громадяни, треба?

— Будь ласка, товаришу, прийміть нас у тюрму! Нема нам життя на волі зовсім, краще перебудемо цей час у вас.

— А хто ви такі, незаможні, чи, може, куркулі?

— Куркулі, всі до одного куркулі, — загомоніли селяни.

— Ну, як так, то заходьте всі, тут для вас місце знайдеться, — сказав начальник тюрми.

„Куркулі" зайшли у вязницю.

—От слава Богу, — каже один, — тепер маємо святий спокій, не прийде до тебе „фінаґент", не турбуватиме міліціонер, тут і їсти дадуть і, може не битимуть.

Так тікало українське селянство від примусової колективізації.

Східняк.

ОЛЕКСІЙ АНДРІЄНКО.

Я БУВ НА „РОДІНЄ"

15)

— Кинь його до дідька, — говорив другий слідчий. — Всерівно, ми його вже списали в розхід. Хай заберуть.

Входить вартовий.

— Забери падло!

Вартовий повільно витягає пістоля, возиться з застережником, потім націлює на мене.

— Ну, пішов, чи що...

— Ей, хлопче, прощайся з світом. Молися своєму Богові, — кричить навздогін другий слідчий.

Ми йдем двором, потім повертаємо до виходу із табору.

— От що, хлопче, — говорить вартовий, — краще признавайся, а то погано буде. Я не першого тебе веду, я знаю. Признаєшся — дарують життя. Життя, воно тільки те — раз кулю вженуть і тьху — там будеш. А що там одні дідьки, нудьга. Тут ліпше, горілка, баби...

Ти веди, куди наказано, а признаватись мені немає в чому.

— Ну, як знаєш.

Вартовий привів мене в барак...

Допити закінчилися. Через чотири дні мене заарештували в числі тридцяти осіб. Посадили в бетонні підземні сховища. Примусили з н о в у заповнювати анкети, потім прийшов сержант і повів, в штаб. Знову такі ж запитання, перехресні допити, огидні погляди. Але тільки більше поспішно. Через декілька днів нам в сховищі оголосили, що ми обвинувачуємося в зраді батьківщині, що нам немає прощення, що ми завжди будем під підозрою і батьківщини нам не бачити. Вкінці зайшов сам комісар Покрасов і сказав, що нас відправляють на працю в військову частину. За найменшу провину нас чекає страшна кара. Ніяких прав ми не маємо. За нами будуть стежити. Довгі і довгі роки ми повинні будемо заробляти собі довір'я.

В совєтській армії.

Знову на волі, правда зовсім обмежений. Ми мали змогу ходити без охорони, ми почали працювати. Всі ми тридцять осіб заарештовані в одну і ту ж ніч, були шоферами. Весь процес з арештами, заточенням в підземній в'язниці був комедією, розрахованою на додаткове залякування перед переміщенням до військової частини. Питання про наше переміщення було вирішене уже раніше. Перевезли нас в військову частицу в Берліні. Наша частина повинна отримати тридцять американських вантажних авт, на яких ми будемо працювати шоферами. Назустріч нам вийшов майор Сапожніков.

— Війна закінчена, — сказав він, — Німеччина переможена, але тепер почалася економічна війна, — Ми повинні так роззброїти Німеччину, щоб вона протягом десяти років не мала навіть електричного струму.

Нам заборонено розмовляти з вояками совєтської армії, з німцями, заборонено в вільний час виходити за межі місця нашого мешкання. Для того, щоб піти в кіно, необхідно отримати спеціяльно особистий дозвіл. Для нас утворено спеціяльну кухню. Годують гірше, ніж совєтських вояків, а їх годують теж не Бог знає як. Така була воля. Але все ж це було в декілька раз ліпше тих умов, в які потрапили останні сотні тисяч репатрійованих громадян Совєтського Союзу. Для них були створені концентраційні табори з суворим режімом.

Весь день проходив на праці на вантажному авті. Із Німеччини вивозилось все, що можна було вивезти, що помічало око інспектора по репараціях, починаючи від найдорожчих варстатів і кінчаючи електричними залізками та посудом. Все, що підлягало вивезенню в рахунок репарацій навантажувалось на авта і відвозилось на залізничні станції, звідки відправлялось в Совєтський Союз. Ми вивезли устаткування автозаводу „Хорх" в Цвікау, що виготовляв вісьми-циліндрові особові авта; завод емалірованого посуду в Нойштадті, фабрику панчох в Пляуені; фабрику дитячих забавок в Носсені; відому хемічну лабораторію в Фрайбурзі, в якій, говорять, працював в свій час вчений Ломоносов; устаткування м а нуфактурних фабрик в Меерані; фабрику фарфорових виробів (доречі: на ній було навантажено щість вагонів фарфорового посуду спеціяльно для Кремля), завод автоохолоджувачів, паперову фабрику, завод брикетованого вугілля, фабрику годинників і інші.

— Забирали все підряд. Кожне совєтське міністерство прислало в совєтську зону Німеччини своїх представників, які пильно вишукували що можна відправити в СССР. Ці представники не забували ні себе, ні своїх родичів, ні своїх старших шефів. Разом з устаткуванням йшли вагони, заповнені речами хатнього вжитку, „подарунками" і т.п.

Якось мені довелось пересісти в особове авто і поїхати з майором СМЕРШ-у Петровим в Цвікау. Він повинен був взяти на тютюновій фабриці цигарки та цигари. Дорогою майор від напитків сп'янів. Я скористувався випадком і запитав його, як можна завоювати довір'я совєтської влади.

(Дальше буде).

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ГРУДЕНЬ 1947 РОКУ.

НОВИЙ ВІДДІЛ:

Зорганізовано новий відділ У. Н. Союзу, під числом 399, в Вілкс-Бері, Па.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 5. Зарічний Марія, Ґалан Лев А., Демчук Микола.
В. 8. Ґазда Андрій, Фатюк Михайло мол., Внук Іван А., Внук Стефанія, Романиш Михайло, Іванчук Петро.
В. 9. Качмарик Ілько, Старвецький Йосиф.
В. 13. Риганич Петро.
В. 14. Гашук Юрій.
В. 17. Пенковська Марія, Пилипів Меланія.
В. 19. Яворська Марія М.
В. 22. Курко Володимир Т.
В. 25. Бунда Стефан.
В. 26. Ґруно Михайло Т., Кардиш Юрій В., Сутяк Віра, Сутяк Йосиф, Піпа Марія Л., Ґруно Юрій, Сутяк Михайло, Піпа Анна.
В. 29. Малищак Михайло, Ґрозіо Теодор, Цірко Петро мол., Малищак Анна, Ґарбер Геролд, Цірко Перла, Юґас Олена.
В. 36. Ґуран Марія.
В. 37. Стефура Перла.
В. 38. Пінчак Петро, Ґонга Вілям, Мічель Іван, Юськів Іван, Муско Вілям, Мтуко Олекса.
В. 39. Васник Йосиф, Кіянка Петро.
В. 41. Терпко Марта І., Терпко Патрися Дж.
В. 44. Бугай Володимир.
В. 45. Юрків Юрій, Левкович Ольга.
В. 49. Луцик Михайло, Андрушків Теодор, Андрушків Ольга, Мостовий Марія.
В. 61. Релик Михайло.
В. 70. Венгер Марія.
В. 74. Куч Ліліян Анна, Столиця Катерина.
В. 75. Гарлов Петро С.
В. 76. Глуговський Григорій, Бурбела Стефан.
В. 80. Живот Перла Д., Сенек Микола.
В. 87. Максим Олена.
В. 94. Костюк Евгенія.
В. 96. Кінцак Стефан, Морфій Іван О., Суцький Михайло.
В. 102. Мозиловський Стефан, Скоробаш Іван, Скоробаш Елса.
В. 105. Вольчек Богдан Д.
В. 120. Белас Дженій, Белас Олена.
В. 121. Елдредж Марія, Яворський Теодор, Ґадз Володимир В., Ґадз Михайло.
В. 123. Баран Марія.
В. 124. Карпин Володимир.
В. 138. Кебуз Володимир.
В. 142. Олекса Данило, Олекса Ольга.
В. 144. Рубей Елисавета, Рубей Антін А.
В. 146. Рой Олена.
В. 147. Іванів Михайло, Лопадчак Теодор, Білий Анна М.
В. 149. Самарляк Григорій, Стецьків Марія.
В. 156. Воланський Володимир, Закорчемна Стефанія.
В. 161. Антушак Стефан Т., Кудрич Михайло, Глеста Микола, Цибак [illegible]
В. 163. Сірій Анна.
В. 166. Струтинський Роберт, Струтинський Юрій Д., Струтинський Йосиф, Струтинський Володимир.
В. 180. Дудра Дорота, Дудра Андрій А., Дудівка Стефан, Зепко Р. Е., Джонсон Йосиф М.
В. 181. Задорожна Олена, Топоровський Володимир, Латус Лука.
В. 199. Майснер Олеся, Майснер Франко.
В. 204. Бобесюк Вілям, Беднарчук Вілям, Скульська Анна, Руба Юлія, Тилитник Анна, Мостовик Олена, Музичка Теодор, Бобяк Адам.
В. 205. Крепіч Катерина.
В. 207. Сисуй Корнило, Ситник Роман, Хамулка Катерина.
В. 210. Франко Петро.
В. 217. Кубарич Микола, Іванів Іван, Гнатків Михайло, Бандура Іван.
В. 218. Стагара Марґарета Л.
В. 221. Шиян Петро, Віш Ольга, Чісовський Михайло, Старчак Юрій, Левтюх Богдан Е., Курко Іван.
В. 230. Юрій Розалія А.
В. 234. Брода Олена, Брода Катерина, Клеиевська Катерина, Родницька Зофія, Стефура Михайло.
В. 236. Баль Павлина.
В. 242. Джансон Юрій, Ґаргай Йосиф.
В. 246. Семчук Ольга.
В. 253. Чорній Анна, Золтій Анна.
В. 266. Мельничук Володимир.
В. 270. Заяць Дорота.
В. 276. Грицик Михайло.
В. 281. Хмельницький Михайло.
В. 282. Балоська Ольга, Балоський Генрій.
В. 292. Дубрівна Ольга, Дунаєвська Зофія.
В. 293. Бобій Стефан, Ярмій Анна, Спес Марія, Ярмій Іван Е.
В. 296. Сакалюк Стефан М., Коваль Ненсій, Картер Меланія.
В. 300. Шибінський Володимир, Березовський Марія, Панчик Павлина, Варго Дорота.
В. 305. Дійсінг Павло, Дачко Лувійза К., Кічула Стефан, Томко Марія, Томко Олена А., Ґеферт Юрій, Томко Йосиф Р., Ґентош Данило, Савчак Григорій мол.
В. 308. Бакай Джорджя В.
В. 316. Гнатів Вілям.
В. 318. Нуш Михайло, Драбик Ольга.
В. 324. Яцишин Мирослава.
В. 325. Крук Марія, Михалюк Анастазія, Собко Марія.
В. 326. Соколовський Юрій.
В. 334. Дмитрів Дорота, Дмитрів Реймонд.
В. 338. Ваверчак Василь, Янковська Олена.
В. 348. Щервак Катерина, Легенза Людвіґ.
В. 350. Стійвенс Михайло.
В. 361. Галичин Вілям, Назаревич Петро, Назаревич Анна, Шмир Петро, Грабовський Богдан.
В. 364. Пекній Ольга, Сентій Юрій, Яцишин Володимир, Мисик Петро І.
В. 369. Пітс Теодор, Деркач Володимир, Гусак Анна.
В. 370. Вигодна Юлія.
В. 371. Порман Микола Т.
В. 372. Ярема Іван І., Ярема Іван М., Ров Анна.
В. 373. Ґреско Ірина.
В. 375. Луця Стефан, Граб Юрій, Сенич Михайло, Баранецький Мирон.
В. 379. Струч Іван, Скірник Йосиф.
В. 383. Козак Мирослава.
В. 386. Гудованій Михайло, Щерба Дорота.
В. 390. Кінаш Меланія, Войтович Олена, Бугрин Анна.
В. 397. Коцан Ольга, Коцан Зофія.
В. 398. Клим Микола.
В. 399. Кобела Франко, Дністран Олена, Кобела Михайло, Кобела Василь, Славич Олена, Гаросток Михайло Д.
В. 406. Юхнек Іван.
В. 413. Писаренько Петро І., Ясинський Петро.
В. 414. Яхницька Ростислава, Крайник Кароль.
В. 429. Подоляк Теодор.
В. 432. Волохатюк Морис, Волохатюк Марія, Добуш Михайло, Гірняк Юрій, Кульчицький Юліян, Цьотка Олена Д., Косій Станислав, Річард Михайло.
В. 443. Куваецький Іван.
В. 449. Дворник Стефан.
В. 455. Тарнавська Анна, Оприско Ярослав, Королишин Петро, Королишин Марія, Цвях Анастазія, Тарнавський Іван, Оприско Марія, Цвях Теодор.
В. 456. Мушинський Володимир, Могилюк Анна.
В. 458. Сендецька Олександра, Пасічник Мирон, Подольський Тарас.
В. 464. Юркевич Марія.
В. 469. Хижій Петро.
В. 474. Шурґот Ярослав.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 7. Петрунцьо Петро.*
В. 17. Щур Іван,* Щур Марія.
В. 82. Земба Іван.*
В. 98. Пагуляк Анна.
В. 142. Шевчук Яків.*
В. 155. Телішевський Володимир.*
В. 221. Дитко Олена.
В. 242. Криба Олена.
В. 361. Вінтоняк Катерина.
В. 367. Андріїв Сидор.
В. 390. Грамошак Анна, Грамошак Юрій,* Грамошак Юрій мол.*
В. 461. о. Келюх Петро.
В. 473. Орихівський Михайло.*

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 45. Стриковська Анна.
В. 94. Демчина Володимир.*
В. 158. Музика Іван, Музика Ева.
В. 171. Паламарчук Евдохія.
В. 220. Бубен Антін.
В. 252. Дацьків Іван мол.*
В. 254. Ґроґоза Марія.
В. 287. Конлій Ольга 2.
В. 313. Гривняк Силвестер.
В. 341. Шлапковський Стефан.
В. 361. Андрушин Анна М., Андрушин Вілям.*
В. 372. Наковечна Марія, Завадовська Теодозія, Завадовський Стефан.
В. 427. Ґренюк Стела, Ґренюк Андрій.
В. 441. Івасів Петро.*
В. 471. Попович Марія, Козак Марія.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 96. Рефт Йосиф.
В. 157. Зварич Йосиф.*
В. 235. Богаченко Михайло.*
В. 364. Сенюта Іван мол.*
В. 367. Медвідь Стефан.*
В. 371. Папроцька Олена, Папроцький Петро.
В. 463. Воланський Павло С.*

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Рапавій Йосиф, Рапава Анастазія, Ґіґович Йосифа, Козак Анастазія, Козак Володимир,* Кузмич Іван, Кузмич Марія, Тарас Михайло.*
В. 7. Салик Петро мол.* Кот Михайло.
В. 10. Хвалик Семен, Хвалик Февя.
В. 24. Семко Роман.*
В. 55. Клімашевський Реймонд Р.*
В. 78. Петрунцьо Іван.*
В. 80. Гасяк Анна, Гасяк Петро.
В. 81. Невожинський Іван.
В. 94. Ґач Василь, Ґеник Антін.*
В. 101. Лотінський Пилип.*
В. 118. Мощак Михайло мол.*
В. 136. Шіварський Іван,* Войняр Іван,* Шіварський Стефан,* Шіварська Марія.
В. 155. Гойда Микола.*
В. 174. Ґумер Ева.
В. 233. Дудущ Омелян Н.*
В. 331. Бреновський Чарлс.*
В. 333. Пенс Олена, Пенс Анна 2, Пенс Анеля.
В. 341. Сокіл Ольга.
В. 351. Вестлунд Катерина.
В. 364. Білик Розалія.
В. 365. Бойчак Михайло,* Стапін Максим.*
В. 379. Олшанський Андрій В., Чорній МкҐре.ор.
В. 432. Сірко Григорій,* Бурак Данило,* Грицун Олекса,* Москаль Петро.*
В. 441. Яківчук Петра.
В. 468. Сінкович Василь,* Павлюк Анеля, Гловацька Марія.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 38. Майкович Петро.*
В. 81. Бернадин Дориса, Бернадин Олена.
В. 102. Шайн Стефан,* Шайн Анна Р., Шайн Іван, Шайн Розалія.
В. 163. Стриковська Анна.
В. 204. Труш Йосиф.
В. 296. Демчина Володимир.*
В. 312. Завадовський Стефан, Завадовська Теодозія.
В. 341. Ростискус Стефан.*
В. 347. Мостовій Катерина.
В. 358. Пуціло Розалія.
В. 365. Музика Ева, Музика Іван.
В. 443. Ґренюк Стела, Ґренюк Андрій.
В. 466. Лизен Петро.*
В. 473. Козак Марія, Шляпковський Стефан, Попович Марія.
В. 476. Пташек Володимир Р.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 96. Рефт Йосиф.*
В. 157. Зварич Йосиф.*
В. 235. Богаченко Михайло.*
В. 364. Сенюта Іван мол.*
В. 367. Медвідь Стефан.*
В. 371. Папроцька Олена, Папроцький Петро.
В. 463. Воланський Павло.*

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 1. Жира Данило Г.*
В. 28. Кіцак Дмитро.*
В. 54. Басараб Михайло Н.*
В. 58. Ремішовська Наталія.
В. 94. Білик Михалина.
В. 168. Дзюбак Анна.
В. 254. Явін Іван.*
В. 395. Семенюк Роман.*
В. 405. Мюль Бронислава.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ВИПЛАЧЕНИМ ОБЕЗПЕЧЕННЯМ.

В. 363. Адамс Іван.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 135. Лучка Василь.*
В. 284. Тимкович Марія.

ЧЛЕНИ ПОМЕРЛІ:

В. 7. Рифун Павло.
В. 22. Галузяк Юлія.
В. 39. Пахолок Андрій.
В. 48. Лулис Йосиф.
В. 64. Гайда Теодор.
В. 66. Віткович Марія.
В. 94. Уруський Михайло.
В. 130. Леськів Юстина.
В. 131. Рачок Параска.
В. 147. Кучірка Анна.
В. 161. Фірич Марія.
В. 199. Матурняк Анна, Котович Пелагія.
В. 204. Коцко Омелян М.
В. 221. Мотлюк Микола.
В. 243. Швець Катерина.
В. 284. Ломиковський Петро.
В. 292. Мозола Іван.
В. 296. Скрипек Мартин.
В. 316. Дорофій Микола.в
В. 319. Вовк Микола.
В. 338. Томкович Франко.
В. 361. Світлик Олекса.
В. 404. Клачаний Павло.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком грудня 1947 р. було в У. Н. Союзі повнолітніх членів	35,554
В місяці грудні 1947 р. принято нових	261
В місяці грудні 1947 р. принято наново	16
В місяці грудні 1947 р. принято з переступними листами	22
В місяці грудні 1947 р. принято з інших кляс	8
В місяці грудні 1947 р. принято зі старого роду обезпеч.	—
Разом	35,861
В місяці грудні 1947 р. суспендовано	49
В місяці грудні 1947 р. відійшли з переступними листами	24
В місяці грудні 1947 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	8
В місяці грудні 1947 р. відійшли до нового роду обезпеч.	—
В місяці грудні 1947 р. відійшли зо зворотом у готівці	9
В місяці грудні 1947 р. відій-	
В місяці грудні 1947 р. відійшли на безплатне продовж.	2
В місяці грудні 1947 р. відійшли з виплаченим обезпеч.	1
В місяці грудні 1947 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці грудні 1947 померли	24
Разом	117
З кінцем місяця грудня 1947 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів	35,744

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В класі А. на $ 250	5
В класі А.А. на $ 500	82
В класі В. на $ 750	11
В класі С. на $1000	168
В класі В.В. на $1500	5
В класі С.С. на $2000	1

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя

В класі О- 500 на $ 500	456
В класі О-1000 на $1000	303
В класі О-1500 на $1500	4
В класі О-2000 на $2000	3

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В класі Р- 500 на $ 500	5,059
В класі Р-1000 на $1000	3,686
В класі Р-1500 на $1500	49
В класі Р-2000 на $2000	50
В класі Р-2500 на $2500	7
В класі Р-3000 на $3000	5

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В класі Е- 500 на $ 500	3,564
В класі Е-1000 на $1000	1,705
В класі Е-1500 на $1500	41
В класі Е-2000 на $2000	37
В класі Е-2500 на $2500	5
В класі Е-3000 на $3000	8

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В класі W- 250 на $ 250	2
В класі W- 500 на $ 500	4,536
В класі W- 750 на $ 750	1
В класі W-1000 на $1000	3,719
В класі W-1500 на $1500	42
В класі W-2000 на $2000	21
В класі W-2500 на $2500	3
В класі W-3000 на $3000	2
В класі W-різні суми	74

Нове обезпечення на ціле життя для давних членів.

В класі Т- 100 на $ 100	3
В класі Т- 250 на $ 250	164
В класі Т- 500 на $ 500	3,502
В класі Т- 750 на $ 750	515
В класі Т-1000 на $1000	7,673
В класі Т-1500 на $1500	181
В класі Т-2000 на $2000	52
Разом	35,744

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 3. Сухорський Вілям мол.
В. 5. Семусь Григорій, Валь Джійна А., Сенків Петро мол.
В. 13. Даниш Павло мол., Васюла Павло, Васюла Петро, Даниш Ширлій А.
В. 26. Марино Антін, Марино Долореса, Марино Марія А., Пілнш Тереса М., Солтис Маргарета К., Солтис Йосиф А. мол.
В. 28. Бабяк Омелян, Бабяк Елисавета, Бабяк Еленора.
В. 29. Ковалевич Рута, Буковський Тома І., Буковська Варвара А., Ковалевич Доналд.
В. 38. Дурняк Данило П.
В. 49. Андрушків Богдан, Мостовій Марія О.
В. 52. Вавришин Джеймс.
В. 63. Смолик Павлетта, Оресик Роберт І., Смолик Павлетта, Грабовський Марія Л., Оресик Роберт І., Смолик Патрися М., Турко Джеймс С., Грабовська Марія Л.
В. 65. Напованець Елейна Дж.
В. 71. Кузик Михайло Дж.
В. 74. Дадо Джералд І.
В. 75. Коваль Михайло Е. мол.
В. 85. Німет Ненсій.
В. 96. Кінцак Денис С.
Фреш Кароля Дж., Фреш Катерина А., Фреш Едвард Д., Гошкович Христина, Суцький Джеймс А., Суцький Катерина Е., Суцький Марія Л., Суцький Роберт, Суцький Михайло Т., Гошкович Розанна.
В. 102. Жук Марія, Скоробаш Леон.
В. 106. Коцовська Лінда Л.
В. 121. Андріїв Іван М. мол., Фадель Бетій.
В. 125. Струч Ігор І., Скірник Арета М., Чорномаз Доналд І., Думич Вілям М., Кончак Михайло А., Недогін Говард.
В. 130. Івахів Іванна.
В. 138. Кебуз Богдан.
В. 142. Реджиняк Дженис, Лещак Марія, Остапчук Едвард Д.
В. 144. Кош Елен.
В. 147. Олейник Іван В., Білий Катерина А.
В. 151. Фариняк Карен М., Шабот Ширлій Л.
В. 155. Ликош Володимир М., Волш Катлина.
В. 156. Мілер Михайло Г. мол.
В. 163. Балецька Анна Г.
В. 164. Петак Марія А., Лупашинський Елизавета О. Ожеховський Релф, Ожеховська Анна М., Лупашинський Іван.
В. 170. Корнер Каролина Г.
В. 171. Куфта Семен мол.
В. 173. Фігун Стефан Л.
В. 183. Голій Джеймс Вм., Совяк Мікаль С.
В. 186. Ізер Варвара А.
В. 191. Щуп Август Г. 3-тій, Щуп Давид О.
В. 199. Матоник Роксана І.
В. 200. Масник Михайло Т.
В. 204. Горбет Меланія Л., Кібало Іван М., Садницька Надія Т., Горбет Джойс А., Воник Дайана, Кібало Петро мол., Гарбачевська Ліліяна М.
В. 207. Телега Петро М., Телега Донна Л.
В. 210. Клейн Олена.
В. 211. Набережний Іван.
В. 213. Петрусь Тома.
В. 217. Спелман Роберт Е., Паснак Теодор Ф. мол., Паснак Микола Р., Рейнегер Іванна М.
В. 218. Каньо Павло Ф.
В. 219. Ландяк Бетій.
В. 221. Бас Верґенія М. 2.
В. 230. Совяк Елен І., Кріль Лорейна Дж.
В. 234. Кленевська Катлина, Крейц Варвара А., Процак Михайло Г.
В. 238. Барляк Франко С.
В. 245. Гоянюк Зорислава.
В. 248. Лабак Лінда А., Лебід Катерина.
В. 254. Гоптяк Елейна.
В. 279. Перду Марія А.
В. 281. Комендат Патрися Р.
В. 292. Дунаєвська Корина.
В. 293. Форд Анна Л., Печ Іван М.
В. 305. Коделяк Беверлій М., Ліндемонт Джеймс, Ліденмот Левеанна, Гарбер Роберт Л.
В. 319. Джюгай Михаймо мол.
В. 321. Чук Роберт Д.
В. 322. Еган Роберт Ф., Кейбіда Роберт П.
В. 325. Романська Катерина.
В. 331. Тубертіні Лінда А.
В. 336. МкДейд Гайрем Л.
В. 348. Брайкович Джійна, Стар Честер В. мол.
В. 350. Мацелюх Андрій Т.
В. 353. Прищляк Юрій В.
В. 370. Голебйовський Річард Ф., Липкан Данило А., Фарат Андрій Л., Вигодній Джейна А., Вигодній Джудій А.
В. 372. Ров Анна М.
В. 385. Панчишин Іван Т.
В. 386. Кучмак Росел Р.
В. 397. Югорчак Річард С.
В. 403. Опришко Джійна.
В. 406. Лесконач Михайло.
В. 414. Грабовська Лінда О.
В. 427. Бейгем Патрися Л.
В. 432. Волохатюк Волтер, Масній Евген А., Міщій Беній В., Ігнат Анна О.
В. 435. Дарбин Володимир Ю. мол., Курляк Тома П.
В. 443. Пейкош Річарт П.
В. 451. Гулевич Дарія І.
В. 455. Тарнавський Зеновія Л., Цвях Софія Х., Цвях Люкіянна М., Королишин Богдан, Оприско Орест І.
В. 456. Мельник Іван.
В. 464. Манковський Евгенія Л., Салмерс Орест Л., Цибуляк Вергенія, Цибуляк Марія.
В. 469. Гриньків Орест, Мазурецький Іван Й.
В. 471. Іваскiв Орест М.
В. 474. Гук Олекса Е., Федорів Глорія.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 82. Земба Іван А.
В. 96. Демян Маргарета.
В. 142. Шевчук Вінцентій.
В. 163. Ринкевич Стефан, Ринкевич Йосиф.
В. 358. Попел Давид М.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 22. Курко Володимир Т.
В. 94. Демчина Володимир.
В. 158. Музика Анна, Музика Олена, Музика Іван, Музика Марія, Музика Михайло, Музика Володимир.
В. 180. Кулявець Олена, Кулявець Марія.
В. 361. Андрушин Арлина Г., Андрушин Марія Л.
В. 372. Завадовська Надія О.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС.

В. 38. Пінчак Вілям, Дурняк Двейн.
В. 48. Куцаба Едвард П.
В. 125. Недогін Джорджета.
В. 161. Сонич Маргарета Л.
В. 217. Задорецький Йосиф.
В. 357. Возьний Стефанія А.
В. 367. Яницький Джеймс.
В. 459. Будник Данило, Будник Антін, Будник Елена.
В. 464. Цірка Михайло Ф.

СУСПЕНДОВАНІ ДІТИ:

В. 7. Кепіш Дорота.
В. 48. Куцаба Ленард, Куцаба Христина А.
В. 80. Гасяк Ленард.
В. 83. Козак Августин.
В. 133. Бунцек Іван Т.
В. 168. Ворд Анна В., Ворд Варвара А.
В. 219. Годачок Роберт С.
В. 237. Олейник Конрад.
В. 277. Гвізд Константин.
В. 334. Лонтор Василь.
В. 351. Вестлунд Марія А., Вестлунд Вілям.
В. 365. Бойчик Йосиф, Бойчик Михайло.
В. 373. Камінський Марія Т.
В. 379. Чорній Шармейна А., Чорній Дайана К., Чорній Грегорій І., Чорній Роджер А.
В. 389. Орлюк Алфред М., Орлюк Ернест Д., Орлюк Віра Дж.
В. 414. Вілман Франко.
В. 425. Бондер Марлина Е., Бондер Микола І.
В. 459. Барилський Михайло.
В. 468. Павлюк Давид.
В. 469. Галас Дмитро, Галас Юліян.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 36. Відкович Ванда.
В. 102. Шайн Розалія.
В. 204. Роман Анна2.
В. 221. Курко Володимир.
В. 295. Кулавець Марія, Кулявець Олена.
В. 396. Демчина Володимир.
В. 312. Завадовська Надія О.
В. 365. Музика Володимир, Музика Михайло, Музика Марія, Музика Іван, Музика Олена, Музика Анна.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС.

В. 38. Дурняк Двейн, Пінчак Василь.
В. 48. Куцаба Едвард П.
В. 125. Недогін Джорджета.
В. 161. Сонич Маргарета Л.
В. 217. Задорецький Йосиф.
В. 357. Возьна Стефанія А.
В. 367. Янішький Джеймс.
В. 459. Будник Данило, Будник Антін, Будник Елена.
В. 464. Цірка Михайло Ф.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 8. Фатюк Михайло.
В. 9. Качмарик Ілько.
В. 22. Курко Володимир Т.
В. 29. Грозьо Теодор.
В. 38. Пінчак Петро.
В. 41. Терпко Патрися, Терпко Марта.
В. 44. Бугай Володимир.
В. 45. Юрків Юрій.
В. 61. Релик Михайло.
В. 74. Куч Ліліяна А., Століца Катерина.
В. 76. Глуговський Григорій.
В. 87. Максимик Олена.
В. 102. Мозиловський Стефан мол.
В. 105. Вольчек Богдан.
В. 120. Білас Дженій, Білас Олена.
В. 121. Яворська Марія.
В. 142. Олекса Ольга, Олекса Данило.
В. 149. Самарляк Григорій.
В. 166. Струтинський Роберт.
В. 204. Бобесюк Василь.
В. 217. Кубарич Микола.
В. 221. Шиян Іван, Панчук Ольга.
В. 230. Юрій Розалія А.
В. 234. Брода Олена, Брода Катерина.
В. 236. Баль Павлина.
В. 246. Семчук Ольга.
В. 292. Дубрівна Ольга.
В. 296. Коваль Ненсій, Сакалюк Стефан.
В. 324. Яцишин Мирослава.
В. 334. Дмитрів Дорота, Дмитрів Реймонд.
В. 338. Янковська Олена, Ваверчак Василь.
В. 364. Пекній Ольга, Сентій Григорій.
В. 369. Пич Теодор.
В. 371. Порман Микола Т.
В. 373. Ґресків Ірина.
В. 383. Козак Мирослава.
В. 390. Кінаш Меланія.
В. 406. Юхник Іван.
В. 429. Подоляк Теодор.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗО ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 94. Гайдук Василь.
В. 311. Ґеба Іван.
В. 219. Ландяк Метій В.
В. 253. Лісевич Володимир, Лісевич Стефан.
В. 349. Федина Ольга, Федина Олена.
В. 361. Крикливий Дмитро.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 292. Михалишин Евген Ф.

ДІТИ ПОМЕРШІ.

В. 427. Ярмола Анна.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком грудня 1947 р. було в У. Н. С. дітей членів	12,448
В місяці грудні 1947 р. принято нових	175
В місяці грудні 1947 р. принято наново	8
В місяці грудні 1947 р. принято з переступними листами	13
В місяці грудні 1947 р. принято з інших кляс обезпеч.	12
Разом	12,656
В місяці грудні 1947 р. суспендовано	32
В місяці грудні 1947 р. відійшли з переступними листами	15
В місяці грудні 1947 р. відійшли до старших членів УНС	49
В місяці грудні 1947 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	12
В місяці грудні 1947 р. відійшли зо зворотом у готівці	8
В місяці грудні 1947 р. відійшли з виплаченим обезпеч.	—
В місяці грудні 1947 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці грудні 1947 р. відійшли на безплатне продовж.	1
В місяці грудні 1947 померли	1
Разом	118
З кінцем місяця грудня 1947 р. в У. Н. С. було дітей членів	12,538

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В класі 1-шій на $500	3,490
В класі 2-гій на $500	1,009
В класі 3-тій на $100	2,429
В класі 4Р на $ 250	131
В класі 4Р на $ 500	1,875
В класі 4Р на $1000	668
В класі 5Е на $ 250	254
В класі 5Е на $ 500	1,964
В класі 5Е на $1000	522
В класі 6С на $ 500	143
В класі 6С на $1000	53
Разом	12,538
З кінцем місяця грудня 1947 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	48,282

УВАГА,

яку кожний відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати і відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за грудень 1947 року суспендованими, можуть бути приняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше, вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які впродовж грудня 1947 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. секретар.

Чи не крайня пора на ревізію нашої календарської справи?

(Докінчення зі стор. 2-гої).

календаром звязатися ближче зі заходом та розірвати вузли з Москвою, що тюрмою та насиллям старається на наших землях накинути нам свою московську віру та свою московську цивілізацію.

Для пояснення людям незорієнтованим слід додати, що навіть зрівнуючи наш старий, так званий Юліянський календар, з новим, так званим Григоріянським календарем, то мимо зрівнання головних свят Різдва, Великодня та ще деяких, ми зовсім не закидали б нашої церковної культури. В нас остала б ціла низка свят, яких немає в латинській церкві. В нас так само, як досі, Різдво та Великдень тревали б три дні а не один. Всі другі власности української церковної культури остали б ненарушені, тільки, що свята були б 14 днів пересунені наперед.

Думаємо, що кожний бачить, що нині старий календар для українських національних інтересів вже шкідливий та що його треба змінити. Лишається ще справа практичного переведення тої очевидно корисної справи. Кожне видвигнення календарної ревізії находимо досі звичайно найгостріших опонентів з рядів православної церкви, дарма, що лихі наслідки зберігання старого календаря, ділали так добре серед українців католиків, як й серед православних. Тому крайна пора глядіти на зміну з почуттям відповідальности за громадське добро.

Справа ревізії калеенаря це справа церковної влади. Одначе практика дотеперішня вчила, що якраз видвигнення справи календаря духовною владою Української Католицької Церкви відразу викликувало репліку з боку православних. Тому, на мою думку, повинні б помогти розвязати цю справу наші центральні установи: в Америці Конгресовий Комітет та Комітет Українців Канади, а в Европі Центральне Представництво Української Еміграції. В усіх тих центральних установах засідають католики та православні і тому спокійна аргументація стає у них більше можливою теж і в справі ревізії старого календаря в площині інтересів української нації.

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ

(Як їх подають советські джерела).

Відвідини чехо-словацьких журналістів.

Київ. — Тут побувала делегація чехо-словацьких журналістів, що оглянула київські установи, памятки, заводи, побувала в колгоспах на Київщині та в мешканнях колгоспників і працівників заводів. Журналісти відвідали теж театр і приглядалися пєсі Фадеєва „Молода ґвардія" і слухали концерту хору „Думка". Гостей приймали обідом письменники УССР з Корнійчуком та Паламарчуком у проводі.

Змагання за перевиконання пляну.

Київ. — У Львові змагається 135 комсомольських бриґад за перевиконання виробничого пляну на заводах.

Станиславівська область здала до 8. ц. м. 307,000 пудів хліба понад плян.

Нові зложжя земного газу.

Київ. — У Станиславівській, Дрогобицькій та Закарпатській областях відкрито нові зложжя земного газу.

Колгоспи на Волині.

Київ. — Обком Волинської области повідомив Сталіна, що область виконала плян хлібозаготівлі на 100.4%. Повідомлено теж, що під час та після жнив зорганізовано на Волині 157 нових колгоспів. (До жнив було на Волині всього 69 колгоспів).

Про зріст числа колгоспів повідомляють й інші області Західньої України. У Черновецькій області зорганізовано за два останні місяці аж 260 колгоспів. Колгоспи ростуть теж у Станиславівській, Дрогобицькій та інших областях. (Мабуть висота хлібних контингентів переконала селян — осібняків про кращу доцільність колгоспної господарки! — прим. Ред.).

Культурна хроніка.

Київ. — Сумський обласний театр поставив нову пєсу Малахова „Людина живе тільки раз", в якій змальовано партизанську боротьбу — Колпака.

— Київська кіностудія випустила новий фільм „Подвиг розвідчика". Головні ролі у фільмі грають артисти Романов та Бучма. Фільм тішиться великим успіхом у всіх республіках.

— Та ж сама кіностудія накручує фільм — хроніку „Індустріяльний Львів", в якому показується, як то Львів перетворився у великий промисловий та культурний центр Західньої України, очевидно... при допомозі „великого російського народу".

— Художники Донбасу малюють портрети шахтярів-стаханівців та картини з шахтярської праці. Маляр Осколков намалював Кагановіча серед шахтярів Донбасу.

— 29,000 карбованців призначив уряд СССР на відбудову культурних будинків Ізмаїльської области. (А на відбудову одного тільки будинку, де жив Пушкін, призначено 1 мільйон карбованців! — прим. Ред.).

— У Львові відкрито торговельно-економічний інститут, що має крім практичних купців вишколювати теж учених економістів. До інституту, що є 15-тим зчерги вищим учбовим заведенням Львова, вписалося 2,000 студентів.

Нові видання.

Київ. — Академія літератури УССР випускає друком бібліографічний покажчик книг про відчизняну війну.

— Київське політичне видавництво випустило повість Федорова „Підпільний актив", що в ній змальовано партизанську боротьбу на Поділлі та на Волині. В повісті „вперше висвітлено ролю партії, як організатора підпільної боротьби проти німецького окупанта в УССР".

— У бібліотеці художньої літератури випущено три нові книги оповідань О. Кобилянської, Шалом Алейхема та американського письменника Генрі.

— Видавництво „Радянський письменник" видало друком збірку віршів Павла Усенка „Самі". Це патріотичні вірші, що звеличують советський побут.

Д-р Роман Осінчук.

Народне здоров'я і еміграція

Праця Санітарно-Харитативної Служби.

Санітарно - Харитативна Служба не могла ограничуватися лише запомогою еміграції в ділянці здоровя, бо потреби тодішнього часу були надто великі й переростали можливости їх виконання Тому від самого початку праця була поширена та поставлена на взір Укр. Червоного Хреста, що діяв у Львові за часів приходу німців до Галичини, які побачивши, що він став національним осередком збереження фізичного здоровя, як я вже сказав, СХС подавало не лише лікарську допомогу потребуючим еміґрантам, організувало для цих цілей амбуляторії по таборах, але теж подавала допомогу нашим полоненим, розшукувала загублених, допомагала вдовам і сиротам по наших жовнірах, померших чи закатованих вязнях та взагалі йшла навіть з грошевою допомогою всім найбільше потребуючим. Поприце Товариство докладало всяких зусиль для навязання контакту з американським і міжнародним Червоним Хрестом і завдяки декільком успішним інтервенціям діставало звідтіля допомогу в ліках і т.п. та в кінці добилось своєї леґалізації. Організуючи мережу своїх станиць у різних зонах, СХС побільшувала свої скромні фінанси масовим членством та збірками серед самої еміґрації.

І хоча з бігом часу УНРРА перебрала всі амбуляторії під свою владу та переорганізувала їх на свій лад, дуже часто зі шкодою для нашої еміґрації, бо замінила наших лікарів чужо-національними, то всетаки багато наших лікарів і медичних сестер залишилось на дальше працювати й нести допомогу нашій еміґрації. Крім цього наш медичний персонал вдержував постійно контакт зі своєю СХС. Залишилось всетаки 5 незалежних амбуляторій та добре обсаджена кваліфікованими лікарями поліклініка в Мюнхені під виключною опікою СХС. В самій поліклініці за 1946 р. уділено 9,500 лікарських порад.

Щоби збільшити кадри середнього медичного персоналу СХС організувала кількамісячні курси медичних сестер й однорічну школу. Із них випущено понад 200 досить добре підготованих сестер.

Розуміється, трудно в короткій статті подати, належну оцінку тієї праці, але як би не розбирати всі ефекти й недомагання цієї організації, то треба з признанням сказати, що так дуже потрібна установа на еміґрації зробила в цих трудних умовинах велику роботу, бо стояла на найважнішому громадському пості, а це на пості збереження народного здоровя, оцього підставового фактора, що дає народові фізичну й духову силу.

Слідуючий рік буде переломовим для нашої еміґрації. Велика частина здорового елементу може виїде до праці в інших краях. Натомість хворі, каліки, старці і т. п. залишаться на короткий чи довший час серед дуже невідрадних харчевих умовин і опіку над ними буде дальше нести Санітарно-Харитативна Служба, читаємо у звіті. І тому саме ця організація повинна звернути на себе увагу більшу як досі американського громадянства та наших Допомогових Комітетів і тут і в Канаді.

Недоцінювання народнього здоровя.

Питанням народнього здоровя наша провідна верства завжди замало присвячувала уваги. Так було перед війною, так є й тепер. Я прекрасно знаю із наших починів в Українському Гігієнічному Товаристві. Брак зацікавлення народнім здоровям це був загальний прояв нашої інтеліґенції, а навіть нашої преси. Але завдяки впертій праці У. Гіг. Т-ва, що проломило перші леди на цьому відтинку, ми вспіли всетаки перед війною наладнати співпрацю з кооперацією, Рідною Школою та другими організаціями. І тоді, коли в Америці чи західних європейських, особливо тоталітарних державах, народне здоровя стало першорядним чинником політично-державного життя народу, ми на цій ділянці ставили леди перші кроки. І то саме тоді, коли у нас була найбільша загроза народньому життї з боку різних суспільних хвороб. Такий самий брак належної оцінки народного здоровя був з боку укр. Центрального Комітету у Львові в часі війни. Там були ресорти для всяких справ, але справи народнього здоровя підпорядковано відділові суспільної опіки, що раше повинно було бути навпаки. Це саме бачимо в новому представництві нашої еміґрації тепер в Німеччині. Про відділ народнього здоровя і згадки не має тоді, коли ця справа повинна бути одною з основних, бо вона заторкує найважніше питання кожної людини, а це питання його здоровя і життя. І саме народне здоровя повинно бути осередком заінтересування Центрального представництва, а всяка організація допомоги народньому здоровю повинна би бути з центру кермована й фінансована.

Президент Труман у своїй найновішій промові до конгресу сказав: „Нашою цілю є забезпечити здоровя наших громадян. Я часто вже урґував, що ця справа вимагає державного здорового пляну. Урядова програма здоровя має таку велику вагу для нашої демократії, що ми мусимо вже тепер встановити екзекутивний департамент для тієї справи". Треба знати, що в Америці є прекрасно зорганізовані стейтові уряди здоровя, які мають для цієї справи величезні фонди. А проте през. Труман уважає, що для народного здоровя треба ще краще зорганізованого федерального. Крім цього є сотки різних громадських установ з мільйоновими фондами, що діють на цьому терені. А стан здоровя без порівнання кращий, як у нас.

Думаю, що наведені слова през. Трумана збудять не одні рефлексії на тему нашого народного здоровя та його трактування нашими провідними чинниками. Вони теж повинні розбудити більше зацікавлення до суспільно-здоровних питань, особливо серед наших лікарів, які повинні брати живішу участь у їх вирішуванні.

(Кінець).

ЩО ПИШУТЬ?

СВЯЩЕНИК, ПЕРЕБУВАЮЧИЙ НА СКИТАЛЬЩИНІ ПРО ЖИТТЯ НА СЕЛІ ПІД БОЛЬШЕВИКАМИ.

Найдорощий мій Братику!

Чи зрозумієш мою радість, мою душевну втіху, коли одержав Твій лист? Я тішуся, я цілую Твій лист, Твої букви, неначе б я Тебе самого бачив перед собою. Леди, що відгороджували нас упродовж 27 літ стопилися. Брат відшукав брата...

Коли я тебе шукав, то не в тім намірені, щоби Ти мене взяв до Америки, але тільки тому, щоб довідатися чи живеш. І тішуся дуже, що Тебе віднайшов. Ми живемо тепер в таборі в війському німецьких касарнях. Одержання на життя дістаємо від світової організації ІРО. Харч є бідний, але дякуємо й за те. Одяг зношуємо свій, а якщо одержимо з одягу чи обувя, то переважно старе, з котрого можна хіба переробити на менших. Білизни майже не одержуємо, котру мусимо вимінювати за старі лахи... Матеріяльне положення наше погіршало і тому багато людей пишеться на працю до европейських країв, чи навіть до заморських, щоби поліпшити своє життя. На жаль беруть тільки молодих і вільних, а старших ніхто не хоче.

Я зріднею записався до Параґваю і Арґентини...

Коли вибухла німецько-польська війна, то багато людей, що були колись у польськім війську мусіли іти на війну, бо була загальна мобілізація...

Коли німці розбили Польщу, то Галичину зайняли російські большевики після умови з німцями. Прийшли вони до нас в осени підчас копання барабоь. Ніхто не сподівався їх приходу, тай всіх обняв страх. То, що я буду писати, то є правда, бо ми були її очевидцями. Я нігде не виїжджав, бо не було де, хоч ми здавали собі докладно справу, що дальше буде. Ішли жовніри в таких однострорях: на голові шапка з рогом догори, а на переді звізда; сірі плащі й черевики на ногах, а на плечах кріс і більше нічого. Не чути ані співу, ані сміху. Всьо понуре, а бесіда російська. Так армія перейшла і без ніякого опору заняла Галичину, а німці відійшли за ріку Сян. За армією прийшла рівночасно адміністрація, але чисто російська. Не маємайже нікого між ними з українців. Також прийшла поліція НКВД. Яке мало бути їх завдання, ніхто не знав, щойно показалося пізніше. З початку всі думали, що українці перейmуть владу по селах і містах і життя піде своїм руслом. Та не так сталося, як ждалося.

Большевики обняли всю владу в свої руки. По селах поставили своїх комісарів, а на місце громадських урядів наставили „сільські ради", які під управою комісарів мали провадити уряди. Почалися мітінги, на котрих обяснювали, що треба всю землю панську й багачів розділити між працюючих, а також і церковну. В нас в селі панської землі не було, то тільки забрали церковну землю і сільська рада розділила між бідніших, що могли обрабляти, бо бідні, які не мали коней, то не дістали. Сільська рада лишила для мене 10 моргів поля й город, але під тою умовою, що сам буду управляти. Перед тим я поля не управляв, але давав його людям на спілку й я своїх коней не мав, лише корови. Через жидів я купив одного коня, а пізніше другого, а відтак люди дали мені віз, потім докупив плуг, борони й всьо інше тай почав господарити сам. Без сумніву, що люди мені допомагали. Хату й будинки мені залишили. Жінка пішла на третє село учити, а до хати приїзджала тільки в суботу, а в неділю знова відїзджала. Ось так я сам мусів виховувати дітей і господарити, а при тім обовязки в церкві. Зараз в осени треба було здати збіжжя для держави й мясо й яйця і молоко. Збіжжа мусіло бути таке чисте, що не сміло бути кукілю. Коли комісія знайшла дещо, то назад завертала й треба було наново чистити. Люди так багато збіжжа звезли, що всі магазини були повні, а тоді всипали на подвірю на купу. На нього падав дощ, воно цвило й гнило, а відтак всипали в став, або до ріки. З того, що було в магазинах, половина знищилося. Солому й сіно рівнож звозили до міста й скидали на вільним місци, а на то всьо падав дощ і гнило. Але здати мусіли, бо хто не здав, то тим самим ставав контрреволюціонером. Що місяця треба було здати мясо партіями. Напр. 20 господарів по 30—40 кг. Тоді вони купували корову й живу віддавали. Так, що за два роки мало де лишилася корова, хіба телятко. Всяку ярину треба було звавати і так на марно пішла, бо згнила. Молока від одної корови треба було здати від 15—20 літрів денно. Коли корова була тільна, то нікого це не обходило й тоді конфіскували корову. Від курки треба було здати 30 яєць на місяць, зима, чи літо. В зимі кури не несуться, то люди взагалі перестали годувати курей, бо не можливо було здати контінгенту. Крім того накладали грошеві податки. Я від 10 моргів поля мав здати 10,000 рублів. Першого року, то люди мені допомогли й я заплатив, а через це, що я заплатив, то на другий рік наложили подвійно. Треба було зречися поля, бо іншого виходу не було. Така сама поведінка що до інших. Найкраще виходили ті, що не мали поля ні худоби, бо вони нічого не давали. Тому на людей наложено такі тягарі, щоби зрікалися приватного поля й господарства й закладали спільні господарства, то є колгоспи. По тих селах, де були панські поля, то відразу заложено колгоспи, до котрого опісля долучено поля людей. До нього належала худоба і мертвий інвентар, Приватно вже нікого нічого не смів мати. Всьо було спільне. Від 4 год. ранку до заходу сонця люди мусіли працювати. За трудовий день робітник одержав 1 кл. зерна. Коли була родина, де всі могли працювати, то для них вистарчало, щоб не вмерти. Але де була рідня, в котрій було тільки дві робучі сили, а решта дрібні діти, чи немічні старці, то як було з тоєю вижити? Дятого почав по селах появлятися найстрашніший ворог — голод. Люди почали пухнути з голоду. Передновок страшний. Збирали люди кропиву та іншу зелень, щоб зварити зупу. Коли збіжжа відцвило й появилося в колосі зерно, то почали люди виходити на поле і стинати колоски. Їх сушено, щоб ніхто не бачив і не доніс. А коли кого зловлено на полі при колосках, то вартові стріляли на місці. Людей, котрим не довіряли, арештували й вони сиділи по вязницях, так, що в 1940 р. по більших містах і місточках всі вязниці були заповнені переважно молодими людьми й інтеліґенцією. Вони сиділи місяцями без слідства, а коли кликано, то тільки в ночі. Слідство переводили серед тортур. І ніхто не знав, чого слідчий хотів. Він уважав кожного за контрреволюціонера. Багато людей почали вивозити на далеку північ. Причина була та, що коли хто мав кого з родини в німецьким полоні і з ним переписувався, чи хто вказав на другу особу, котра нічого не завинила, або була кому несимпатична, то вистарчило, щоб опинитися на Сибірі. Таким чином багато родин вивезено на північ, де багато вимерло від студіні. Те, що забирали зі собою з одежі, то на границі всі від них відібрано, а їх повезли втім, в чім були одягнені. З призначеного місця писали до дому, щоби прислати їм одягу й сухарів. Звичайно з дому висилали, а вони нічого не отримували. Все конфіскували. В місті по склепах нічого не можна було дістати, бо сейчас по приході большевики позабирали зі складів всі матерії й скіри і інші продукти на авта й вивезли до Росії.

Доперва по Різдвяних Святах почали привозити до кооператив найгірші латеріяли і роздавати, але тільки для тих, що в нічім не були підозрілі і не належали до багатших-куркулів. А куркул був той, що мав пару моргів поля, корову, чи коня. Така роздача рідко трафлялася. Купити в місті майже було не можливо, бо нічого не було. Таке нужденне життя тягнулося два роки. Люди ходили як тіни. Один другого боявся. Ніхто нікому не довіряв і нічого не говорив. Ніхто до нікого вечером не ходив, бо вечерами й ночами ходило НКВД — поліція й коли де побачили світло, то горе тому. Мітінги-збори відбувалися кожного дня. Там в першій мірі велася аґітація проти попа й церкви, бо то релігія опіюм народа. Однак чимбільша була аґітація, тим люди більше горнулися до церкви й удержували священника. (Далі є широкий опис большевицького панування в Україні, про що вже було багато в пресі).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Бриджпорт, Конн. — До проголошеної в попередньому числі „Щедрівки" ще додати: Т. Красіцький $2, разом $4.50, П. Літвін $2. Загально зібрано $55.

Ню Йорк, Н. Й. — У збірці в Купер Юніон має бути: Назар Клапач $2.

ТАРЗАН, ч. 1775. На кінці кріса!

Малпочоловік повз посеред петрів рівнобіжно до стежки.

Він зачув пляни Краса, щоб „відобрати" слоневу кість від мисливців.

Аж несподівано Тарзан стану лице в лице з остовпілим Красом.

...одначе зрадник змісця наставив кріс до нього.